

Проблема старіння — це лише песимістичний погляд на найбільший тріумф людства.

Ф. Ноутстейн

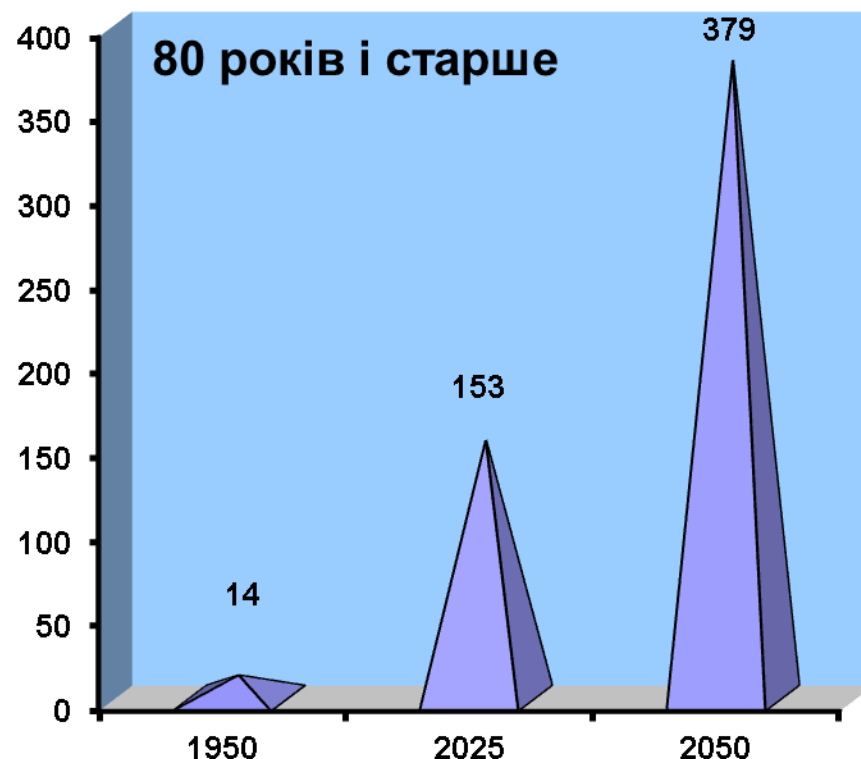
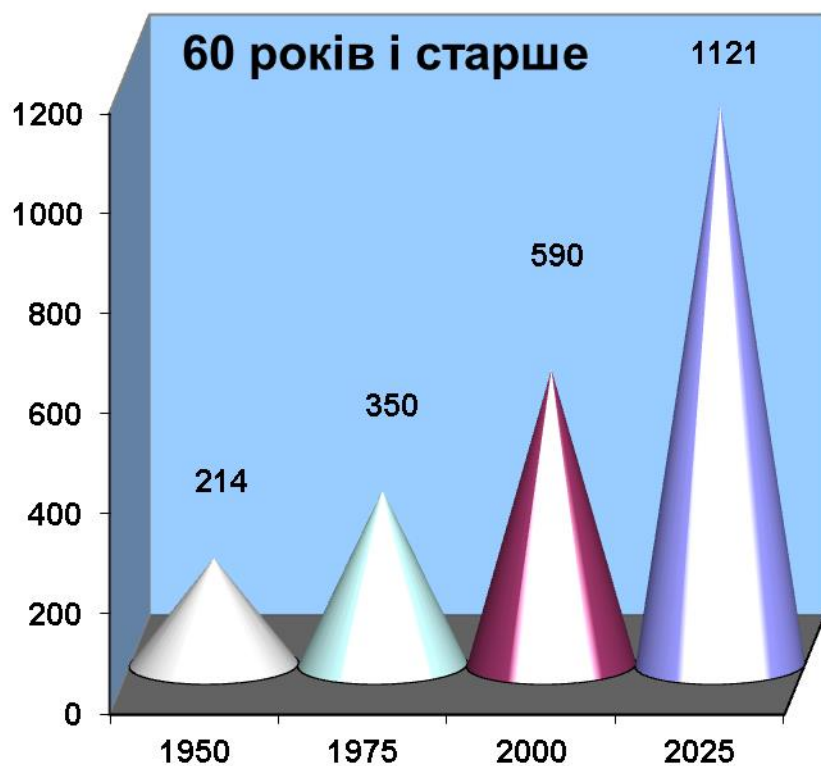
Концепція активного довголіття: чому політика щодо літніх людей потребує переосмислення?

Ірина Курило

ІДСД ім. М.В. Птухи НАНУ

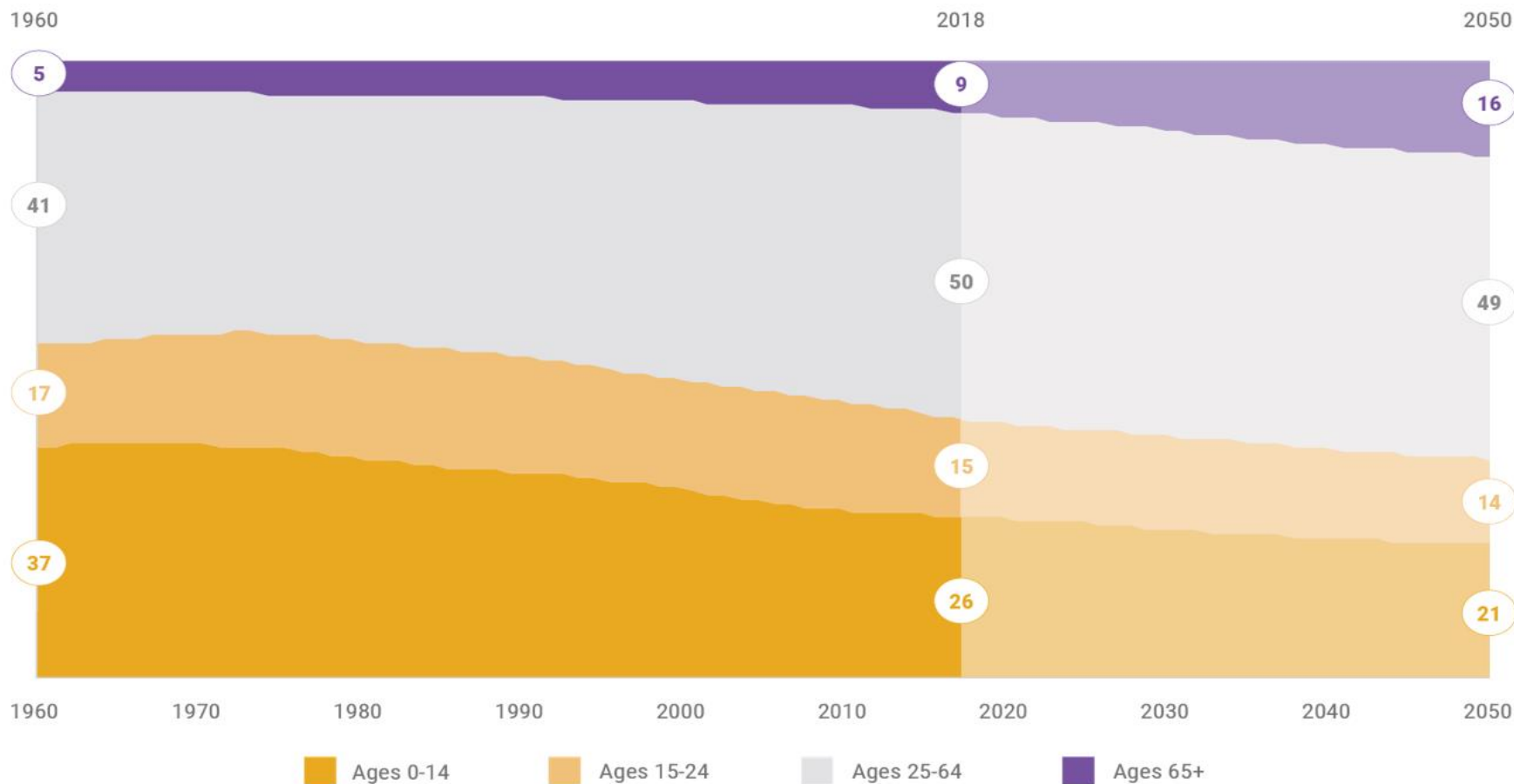

Чисельність літніх та довголітніх осіб у населенні світу (млн.)

Розподіл населення світу за віковими контингентами, %

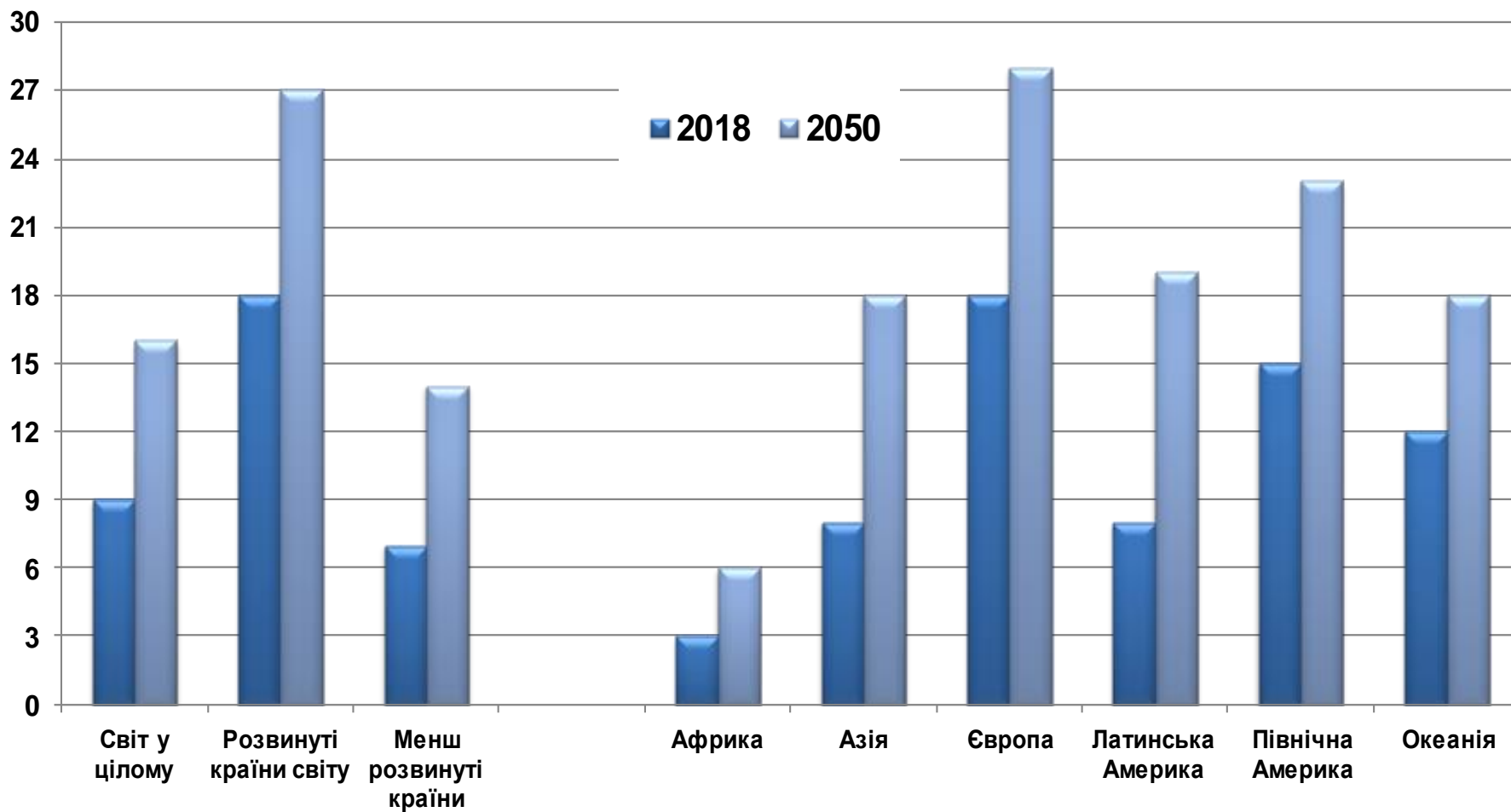

Note: Lighter shaded areas show projected shares from 2018 through 2050.

Source: United Nations Population Division, *World Population Prospects: The 2017 Revision* (New York: United Nations, 2017).

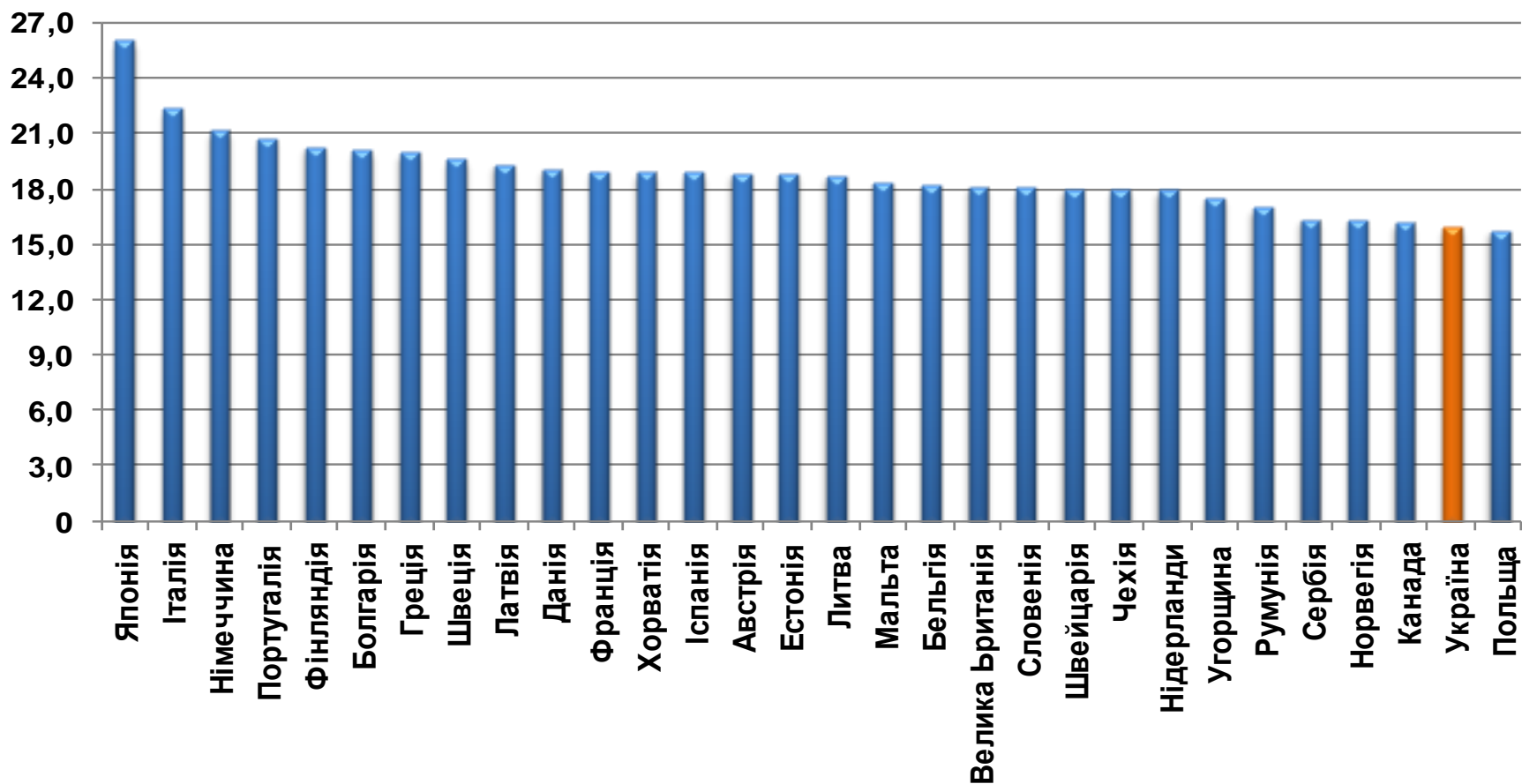

Частка осіб віком 65 років і старше в населенні різних регіонів світу в 2018 р. та у перспективі (%)

Частка осіб віком 65 років і старше в країнах світу з найстарішим населенням, 2017 р., %

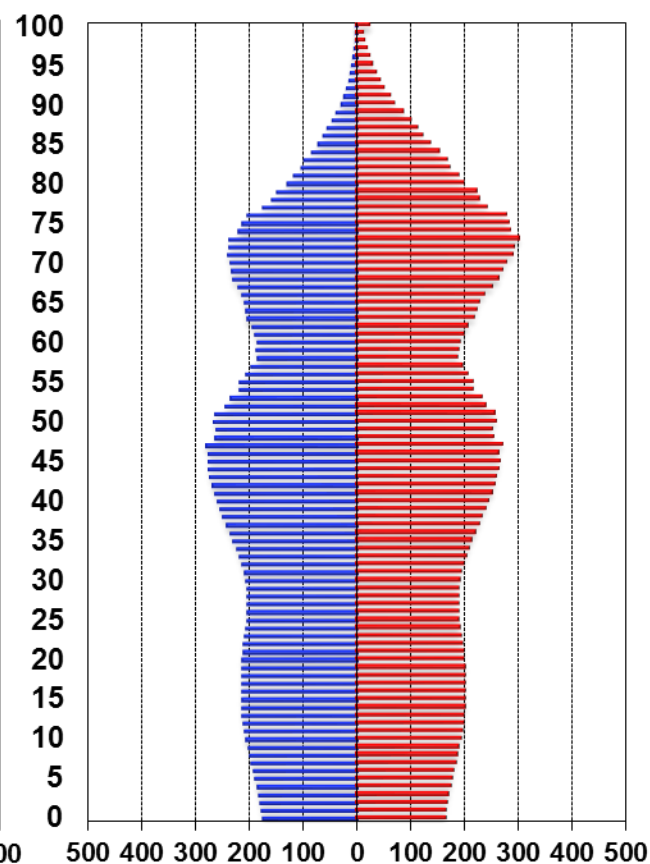
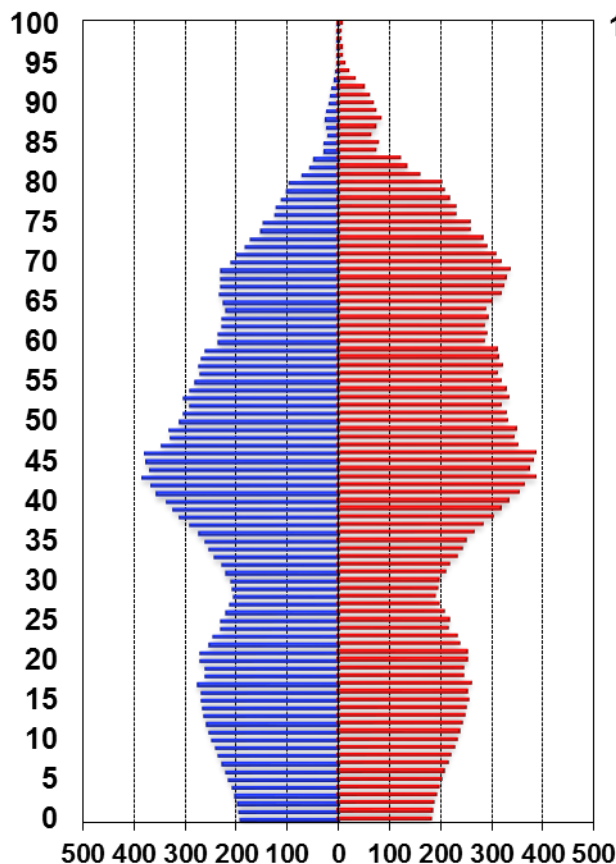
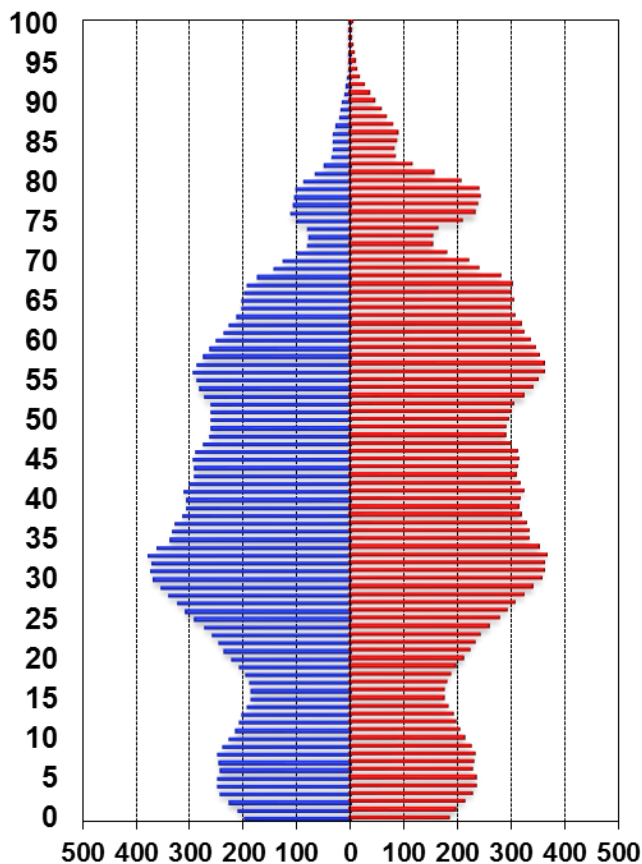

Піраміди статевो-вікового складу населення України (тис.осіб)

2018

2030

2060

■ Жінки ■ Чоловіки

Старіння населення – неухильний процес трансформації демографічних структур, який зумовлює виклики щодо:

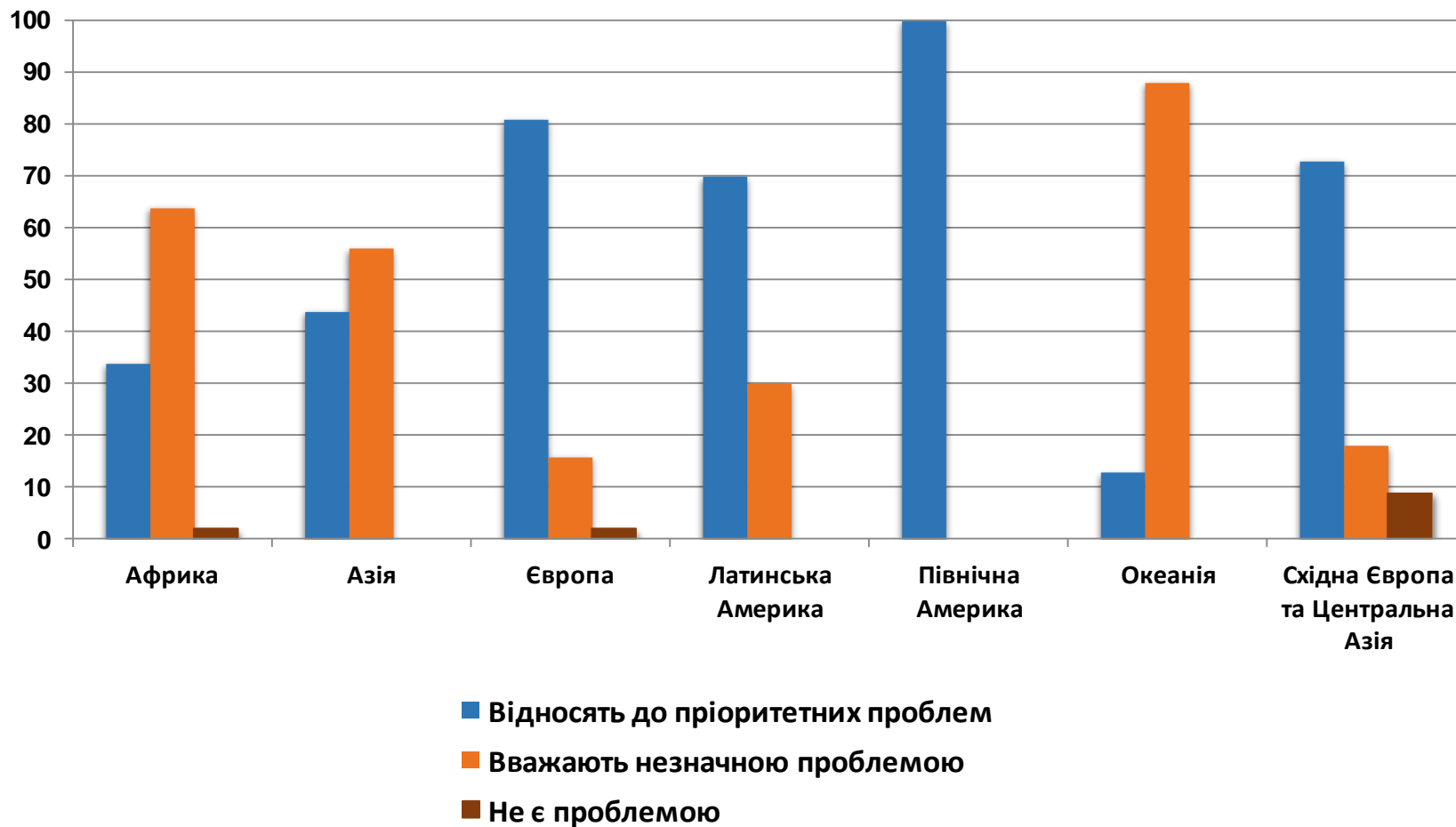
- системи соціальної підтримки населення (пенсійного забезпечення та соціальних послуг);
- охорони здоров'я;
- сфери зайнятості та ринку праці;
- системи освіти;
- житлово-побутового господарства й транспортної інфраструктури;
- інституту сім'ї;
- міжпоколінної солідарності та суспільної інтеграції

Заходи адаптації

Усвідомлення значущості проблеми старіння населення на державному рівні, (% країн)

Основні проблеми, пов'язані з демографічними змінами в Україні

Демографічний дефіцит

Прискорене демографічне старіння

НИЗЬКА НАРОДЖУВАНІСТЬ

+

ПОРІВНЯНО ВИСОКА СМЕРТНІСТЬ ОСІБ ПРАЦЕЗДАТНОГО ВІКУ

+

ЕМІГРАЦІЯ МОЛОДІ

WORLD POPULATION DATA

TOP 8 COUNTRIES WITH THE GREATEST PROJECTED POPULATION DECLINES BETWEEN 2018 AND 2050 (DECLINES IN MILLIONS)

49.9	24.7	9.4	7.3
CHINA	JAPAN	RUSSIA	UKRAINE
4.4	4.4	3.7	3.6
ROMANIA	POLAND	GERMANY	THAILAND

Старіння населення не лише зумовлює виклики для соціально-економічного розвитку, але й створює додаткові можливості для нього

розширення сфери прикладання праці у медичному обслуговуванні й довготривалому догляді, соціальному забезпеченні

ретрансляція культурних цінностей, знань і досвіду літніх

участь у сімейному догляді та веденні домашнього господарства, вихованні онуків, роботі на благо територіальних громад

Відповідь суспільства на виклики старіння має забезпечити:

- поліпшення соціально-економічного становища та загалом якості життя літніх осіб;
- збереження демографічної бази відтворення сукупної робочої сили;
- оптимізацію витрат з соціальної підтримки різних верств населення (й літніх осіб, зокрема).

Активне довголіття як концепція та стратегія для політики

Процес оптимізації можливостей для забезпечення здоров'я, участі в житті суспільства і захищеності людини з метою поліпшення якості життя людини в ході індивідуального старіння

Всесвітня організація охорони здоров'я, Активне старіння: Рамкова стратегія, 2002 р.

Активне довголіття є соціальним феноменом, який передбачає, що, мірою збільшення тривалості життя, люди мають змогу і отримують можливість довше брати участь у формальному ринку праці, займатися іншими видами продуктивної діяльності, і в пізні роки свого життя жити незалежно і автономно, маючи хороше здоров'я.

2012 р.

**збереження здоров'я,
незалежності та
добробуту літніх**

**розширення можливостей
для зайнятості, інтеграція
та участь літніх у
розвитку**

**Здорове старіння
й активне
довголіття**

**соціальна підтримка у
старості; створення
комфортного середовища
проживання для літніх**

Виміри активного довголіття

ЗАЙНЯТІСТЬ	УЧАСТЬ У ЖИТТІ СУСПІЛЬСТВА	НЕЗАЛЕЖНЕ, ЗДОРОВЕ Й БЕЗПЕЧНЕ ЖИТТЯ	ПОТЕНЦІАЛ ТА СПРИЯТЛИВЕ СЕРЕДОВИЩЕ ДЛЯ АКТИВНОГО ДОВГОЛІТТЯ
Зайнятість у віці 55-59 років	Волонтерська діяльність	Фізична активність	Очікувана тривалість життя по досягненні 55 років
Зайнятість у віці 60-64 років	Догляд за дітьми й внуками	Доступ до послуг охорони здоров'я	Тривалість здорового життя по досягненні 55 років
Зайнятість у віці 65-69 років	Догляд за іншими літніми особами	Незалежне/самостійне проживання	Психічне благополуччя
Зайнятість у віці 70-74 років	Участь у політичному житті	Матеріальна забезпеченість	Використання інформаційно-комунікаційних технологій
		Фізична безпека	Соціальні зв'язки літніх
		Навчання	Рівень освіти

Індекс активного старіння (Україна – країни ЄС)

Індекс активного старіння	Рівень зайнятості	Участь у житті суспільства	Незалежне, здорове і безпечне життя	Можливості та сприятливе середовище для активного старіння
Швеція 44,9	Швеція 43,4	Швеція 22,9	Швеція 78,6	Швеція 69,2
Естонія 34,6	Естонія 39,7	Чехія 18,8	Чехія 71,2	ЄС28 54,4
Чехія 34,4	Румунія 31,0	ЄС28 17,7	ЄС28 70,6	Чехія 54,3
ЄС28 33,9	Чехія 28,0	Естонія 12,8	Естонія 67,3	Польща 47,9
Румунія 29,6	ЄС28 27,9	Румунія 12,7	Польща 64,9	Естонія 47,5
Польща 28,2	Україна 25,6	Польща 12,1	Румунія 61,7	Україна 46,8
Україна 25,9	Польща 22,4	Україна 8,5	Україна 46,2	Румунія 40,9

*We do not stop playing,
because we grow old.
We grow old, because
we stop playing.*

D. Brunsen

